

ZIEMASSVĒTKU KAUJAS

CHRISTMAS BATTLES

LATVIJAS BANKA EIROSISTĒMA

Informācija par monētu iegādi pa tālruni 67022434.
Latvijas Bankas kases atrodas K. Valdemāra ielā 1B, Rīgā,
un Teātra ielā 3, Liepājā.

Call by phone +371 67022434
for information on purchasing the coins.

The Cashier's Offices of Latvijas Banka are situated
at K. Valdemāra iela 1B, Riga, and Teātra iela 3, Liepāja.
info@bank.lv www.bank.lv

"Pulcējaties zem latviešu karogiem!" – šādi dedzīgi rakstnieku Ata Ķeniņa un Kārļa Skalbes vārdi ievadīja Krievijas Valsts domes deputātu Jāņa Goldmaņa un Jāņa Zālīša 1915. gada 19. jūlijā parakstīto patriotisko aicinājumu veidot latviešu brīvprātīgo strēlnieku bataljonus. 1915. gadā 1. pasaules karš bija sasniedzis Latviju, un bēgļi no Kurzemes un Zemgales devās uz Rīgu un Vidzemi, daudzi – arī tālāk. Vācu armija jau atradās Rīgas pievārtē, tāpēc Krievijas militārā vadība izšķīrās par iespēju dibināt nacionālas vienības. Strēlniekos pieteicās tūkstoši, un viņu izvēli dedzīgi atbalstīja tauta cerībā uz nākotnē gūstamu teritoriālo autonomiju. "Brāļi, labāk cīņā doties nekā nīkt un izputēt pa svešām ceļmalām! Kā arvienu, tā arī šinī grūtā brīdī paliksim uzticīgi savai tēvu zemei un kalsim paši viņas likteni!"

Sadzirdēto, sirdī tverto drīz vien nācās pierādīt ar savām asinīm, kad Krievijas 12. armijas vadība iecerēja atspiest vācu armiju aiz Lielupes un ievadīt Zemgales atgūšanu. Uzbrukuma veikšanā tika iesaistītas divas latviešu strēlnieku brigādes (astopi pulki), 6. Sibīrijas korpusa strēlnieku pulki un dažas citas vienības. Latviešus apvienoja vienā divīzijā ģenerālmajora Augusta Ernesta Misiņa (1863–1940; vēlāk Latvijas armijas pirmais ģenerālis) vadībā. Sākās Ziemassvētku kaujas, kas norisinājās 1917. gada 5.–11. janvārī (pēc vecā stila – 1916. gada 23.–29. decembrī). Tās notika 30 km garā frontes iecirknī no Tīrelpurva līdz Olainei.

Pēkšņajā, snieģputenī tītajā uzbrukumā vācu pozīcijām pierādījās kara nežēlīgās novitātes. Tehnoloģiju attīstība aizsardzībā pagaidām bija pārāka par uzbrukuma līdzekļiem. Novecojusi un bezatbildīga frontālā uzbrukuma taktika prasīja milzīgus upurus. Latviešu pulkiem nebija artilērijas atbalsta. Strēlniekiem nācās skriet cauri plašiem dzeloņdrāšu slazdiem tieši pretī neskaitāmu vācu ložmetēju viesuļgunij. Stāvokli īpaši pasliktināja milzu sals. Tomēr pretinieka pamašīgo aizsardzības sistēmu izdevās pārraut un iedzīt ķīli vairāku kilometru dziļumā, ieņemot arī draudīgāko vācu nocietinājumu – Ložmetējkalni. Taču uzbrukums apsīka, jo Krievijas 12. armijas vadība nebija sagatavojusi tālāko plānu. Panākumi netika izvērsti, un vācu spēki nekavējoties uzsāka ofensīvu, janvāra kaujās daļēji atgūstot zaudētās pozīcijas.

Šajās kaujās latviešu strēlnieki zaudēja aptuveni 9 000 cīnītāju – kritušo, ievainoto un bez vēsts pazudušo –, turklāt vairāk nekā pusi no tiem – Ziemassvētku kaujās. Zaudējumi sabiedrībā raudzēja depresiju, bezcerību un smagu vilšanos visā cara režīmā. Latviešu strēlniekiem Ziemassvētku kaujas atnesa arī starptautisku izcilu un bezbailīgu karotāju slavu. Tas bija savdabīgs nācijas vitalitātes pieteikums un apliecinājums, cildens upuris uz ziedojumu altāra sapnī par nākamo Latvijas valsti. Šajā nozīmē upuri nebija veltīgi. "Kas tic, tas uzvar. Uz priekšu ar latviešu karogu par Latvijas nākotni!"

Pieminot Ziemassvētku kauju varoņus un viņu nemirstīgo ieguldījumu nākamības vārdā, kaldināta īpaša kolekcijas monēta, kas iemūžina bezbailīgo acu skatienus un ložu cirstās rētas.

Nominālvērtība – 5 eiro, metāls – 925° sudrabs, svars – 28,00 g,
forma – regulārs sešstūris, garākā diagonāle: 38,61 mm,
kvalitāte – *proof*, monētas josta – gluda.

Monētas dizainu izstrādājis Kristaps Ģelzis,
tās ģipša modeli veidojusi Līgita Franckeviča.
Monēta kalta *UAB Lietuvos monetų kalykla* (Lietuva).

Face value: 5 euro; metal: silver of .925 fineness; weight: 28.00 g;
shape: regular hexagon; length of longer diagonal: 38.61 mm;
quality: *proof*; edge: plain.

The coin has been designed by Kristaps Ģelzis,
modelled by Līgita Franckeviča,
and struck by *UAB Lietuvos monetų kalykla* (Lithuania).

"Gather under Latvian flags!" These passionate words by the writers Atis Ķeniņš and Kārlis Skalbe introduced the patriotic appeal to form volunteer riflemen's battalions, which on 19 July 1915 was signed by the Russian State Duma deputies Jānis Goldmanis and Jānis Zālītis. In 1915, World War I had reached Latvia, and refugees from Kurzeme (Courland) and Zemgale (Semigallia) set out for Riga and Vidzeme (Livonia), and many even for points far beyond. The German army was already in the outskirts of Riga, and, therefore, the military leadership of Russia resolved to allow for the formation of national units. Thousands applied to become riflemen, and their choice was passionately supported by the nation hoping for territorial autonomy to be attained sometime in the future. "Brothers, it is better to join the fighting instead of perishing along alien roadsides! As always, let us remain faithful to the land of our fathers in this dark hour. Let us forge its destiny ourselves!"

What the budding riflemen had heard and stored away in their hearts soon had to be confirmed with their blood when the command of the Russian 12th Army made plans to push the German troops across the Lielupe and begin the recovery of Zemgale. Two brigades of Latvian riflemen (eight regiments), riflemen from the 6th Siberian Corps and some other units were involved in accomplishing this task. Latvians were united in one division under the command of major general Augusts Ernests Misiņš (1863–1940) who later became the first general of the Latvian army. The Christmas Battles began and raged 5–11 January 1917 (according to the old style, 23–29 December 1916), with the front line stretching for 30 kilometres from Tīrelpurvs to Olaine.

During the sudden, blizzard-cloaked attack on the German positions, the riflemen encountered the latest cruel innovations of war. The development of defence technologies then surpassed the means of attack. The outdated and irresponsible tactic of frontal attack ended in huge casualties. The Latvian regiments lacked artillery support. They were forced to run through extensive traps of barbed wire and expose themselves to massed fire of countless German machine-guns. The situation was exacerbated by a severe cold spell. Yet the Latvians managed to break through the substantial defence system of the enemy and drive a wedge of several kilometres through German lines, taking even the most menacing German fortification, Ložmetējkalns. And yet the attack petered out, because the leadership of the Russian 12th Army had not prepared further plans. As the attacks subsided, the German forces immediately launched a counterattack, partially reclaiming their lost positions in January battles.

In these battles, Latvian riflemen suffered about 9 000 casualties – the dead, the wounded and the missing, and more than half of those in the Christmas Battles. The losses fomented depression, hopelessness and bitter disappointment with the tsarist regime. For the Latvian riflemen, however, the Christmas Battles brought international fame as outstanding and fearless warriors. It was a kind of statement and proof of national vitality, a noble sacrifice on the altar of the dream about the would-be State of Latvia. In this sense, sacrifices were not in vain. "He who believes, celebrates victory. March ahead under the Latvian flag for the future of Latvia!"

To commemorate the heroes of the Christmas Battles and their eternal contribution to the future, a special collector coin has been struck, immortalising gazes of fearless eyes and wounds inflicted by bullets.